

Lausunto luonnon virkistyskäytön strategiasta

Ympäristölautakunta 26.10.2021 § 125
485/00.01.07/2021

Valmistelija

Ympäristöinsinööri Marjo Saarinen

Ympäristöministeriö on 24.9.2021 pyytänyt Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa 29.10.2021 mennessä luonnon virkistyskäytön strategialuonnoksesta (VN/27419/2020). Strategialuonnos oheismateriaalina.

Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia laaditaan ensimmäistä kertaa Suomessa. Se ulottuu vuoteen 2030 saakka. Laajapohjaiseen valmisteluun on osallistunut mm. seitsemän ministeriötä, Metsähallitus, viranomaisia sekä tutkimuslaitosten ja järjestöjen asiantuntijoita. Työtä on koordinoanut ympäristöministeriö. Strategian pohjalta valmistellaan ympäristöministeriössä valtioneuvoston periaatepäätös luonnon virkistyskäytöstä vuoden 2021 lopulla.

Vuosina 2003-2012 valtioneuvoston periaatepäätös Ohjelma luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi (VILMAT) toimi strategisena ohjausvälineenä luonnon virkistyskäytön politiikalle. Uutta kansallista ohjelmaa ei tämän jälkeen laadittu. Pääministeri Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu kansallisen virkistyskäyttöstrategian luominen. Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen asetti 19.1.2021 ohjaus- ja työryhmät valmistelevaan luonnon virkistyskäytön strategiaa. Strategian valmistelun tueksi järjestettiin mm. viisi teemallista työpajaa ja kansalaiskysely oikeusministeriön Otakantaa.fi -palvelussa, johon vastasi 8074 henkilöä.

Päätavoitteena on laatia vuoteen 2030 saakka ulottuva, eri hallinnonalojen tavoitteita tukeva kansallinen ulkoilu ja luonnon virkistyskäyttöä edistävä strategia yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on etsiä kansallisen strategian myötä reittiä ulkoilun ja luonnon virkistyskäytön edistämiseksi pitkällä aikajänteellä sekä kirkastaa ympäristöministeriön ja eri hallinnonalojen roolia tässä työssä. Samalla saatetaan luonnon virkistyskäytön hyötyjä laajasti suomalaisten tietoon ja osaksi yhteistä ymmärrystä kansanterveyden ja kansantalouden vaalinnassa.

Esittelijä

Ympäristöinsinööri Marjo Saarinen

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta esittää strategialuonnoksesta lausuntonaan seuraavaa:

Strategian missio ja visio on aseteltu hyvin. Luonnonympäristö on strategialuonnoksessa huomioitu taloudellisiin, terveydellisiin ja sosiaalisiin suhteisiin vaikuttavana voimavaratekijänä.

Luonnonympäristön hyödyntäminen virkistyskäytössä kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti edellyttää luonnonympäristön voimavarojen ja tarpeiden selvittämistä, suunnitelmallisuutta ja kokonaisvaltaista vastuualojen koordinoitua. Ympäristölautakunta katsoo, että vastuun jakautumista eri toimijoiden kesken tulee selkeyttää.

Ympäristölautakunta huomauttaa, että luonnon virkistyskäytön ja kuormituksen lisääntyminen lisää myös luonnonympäristön väärinkäytön ja luontovahinkojen mahdollisia riskejä. Ympäristölautakunnan näkemyksen

mukaan strategiassa tulee huomioida ympäristölainsäädännön tavoitteet ja velvoitteet sekä niiden seuranta ja arviointi kokonaisuutena. Lisäksi strategian tulee sisältää konkreettisia toimenpiteitä, joilla voidaan seurata ja mitata terveellisen ja viihtyisän sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoisen luonnonympäristön säilymistä. Ekosysteemipalveluiden arvottamisessa tulee korostaa luonnonympäristön ja luontoarvojen suojelemista.

Pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin, että keskustelun aikana ympäristölautakunnan jäsen Minna Knuuttila teki seuraavan lisäysehdotuksen päätösehdotukseen: Valtion on huolehdittava, että kunnat saavat resursseja toimenpiteiden toteuttamiseen. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Merkittiin, että vs. kaavasuunnittelija Niina Tiittanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana kello 17.08.